

Nota informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului
cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică
în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale a fost elaborat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În temeiul prevederilor Acordului privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (TRIPS), drepturile de proprietate intelectuală sunt recunoscute ca drepturi private. Acest fapt este stabilit expres și în art. 3 alin. (1) al Legii nr. 114 din 03.07.2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – Legea nr. 114/2014), conform căruia proprietatea intelectuală este proprietate privată, care aparține persoanelor fizice sau juridice cu drept de posesiune, folosință și dispoziție. Art. 2 alin. (2) al aceleiași legi consemnează faptul că pe teritoriul Republicii Moldova, protecția juridică a proprietății intelectuale se asigură de către oficiul național de proprietate intelectuală, în conformitate cu legislația în domeniul proprietății intelectuale și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. În cazul obiectelor de proprietate industrială, dreptul asupra acestora apare în urma înregistrării obiectului, a acordării titlului de protecție de către oficiul național de proprietate intelectuală sau în alte condiții prevăzute de legislația națională, precum și în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. În cazul obiectelor dreptului de autor și ale drepturilor conexe, înregistrarea nu este o condiție obligatorie pentru apariția și exercitarea drepturilor respective, aceste obiecte fiind protejate din momentul creării lor.

Legislația națională în domeniul proprietății intelectuale și anume Legea nr. 38/2008 privind protecția mărcilor, Legea nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea nr. nr. 50/2008 privind protecția invențiilor, Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, Legea nr.161/2007 privind protecția desenelor și modelelor industriale, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, stabilesc faptul că depunerea și examinarea cererilor de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală, depunerea opoziției și a contestației, înregistrarea și eliberarea titlurilor de protecție, reînnoirea înregistrărilor/menținerea în vigoare a brevetelor, precum și efectuarea altor acțiuni cu semnificație juridică ce țin de procedurile de examinare a cererilor și de protecția juridică a obiectelor de proprietate intelectuală sînt supuse taxelor.

Legile speciale menționate mai sus reglementează faptul că acțiunile pentru care se percepe taxă și cuantumul acesteia se stabilesc de Guvern. Corespunzător, prin Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13.08.1997 a fost aprobat nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale. Totodată, conform noilor modificări la Legea nr. 114/2014 introduse prin Legea nr. 140 din 27.07.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, de către Guvern urmează să fie aprobată și Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate de AGEPI (art. 6 alin. (3¹) din Legea nr. 114/2014).

În contextul celor expuse mai sus, pentru asigurarea respectării prevederilor normative stabilite, precum și în vederea consolidării cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale a fost elaborat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la Nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale nu vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are drept scop aprobarea de către Guvern a Nomenclatorului serviciilor prestate de către AGEPI, inclusiv a cuantumului acestora (*conform anexei nr. 1*), a Metodologiei de calculare a tarifelor pentru serviciile cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale (*conform anexei nr. 2*), precum și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 774 din 13.08.1997 cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale.

Structural, tabelul tarifelor este divizat în opt capitole, șapte fiind expuse în funcție de obiectul concret de proprietate intelectuală (invenții, topografii ale circuitelor integrate, mărci, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate, desene și modele industriale, dreptul de autor și drepturile conexe, soiuri de plante), iar ultimul capitol referindu-se la tarife de procedură comună pentru toate obiectele de proprietate intelectuală, cu unele excepții care se menționează în text.

În funcție de procedura de înregistrare și acordare a protecției fiecărui obiect de proprietate intelectuală în parte, stabilită de legea cadru și de regulamentul de aplicare a acesteia, în fiecare capitol din nomenclator, sunt stabilite acțiuni concrete, precum și cuantumul tarifului care urmează a fi achitat pentru realizarea acesteia. Toate acțiunile specificate, conform capitolelor divizate, reies din legea care reglementează nemijlocit procedura de înregistrare a fiecărui obiect de proprietate intelectuală în parte, și vizează, în special următoarele etape fundamentale ale mecanismului de înregistrare a proprietății intelectuale în Registrele naționale corespunzătoare gestionate de către AGEPI:

- Depunerea cererii de acordare a protecției (care implică și efectuarea de către AGEPI a examinării respectării condițiilor de depunere și publicare a cererii);
- Efectuarea examinării de fond a cererii depuse în vederea constatării respectării condițiilor de acordare a protecției;
- Înregistrarea și eliberarea titlului de protecție.

Totodată, în dependență de fiecare obiect de proprietate intelectuală în parte, Anexa nr. 1 la proiectul Hotărârii de Guvern vizate, conține și alte acțiuni cu semnificație juridică ce țin de procedurile de examinare a cererilor de acordare a protecției, precum și de protecția juridică a acestor obiecte. Printre acestea menționăm:

- acțiuni ce reies din procedura de validare a cererilor de brevet european și a brevetelor europene validate (pct. 4-11);
- menținerea în vigoare a titlurilor de protecție (pct. 3, 13, 16, 19, 64);
- reînnoirea valabilității certificatelor de înregistrare (pct. 36, 48);
- depunerea opozițiilor și contestațiilor (pct. 35, 40, 81);
- efectuarea cercetărilor documentare (pct. 25, 26);
- depunerea și examinarea cererii privind transformarea cererii (pct. 22), a cererii divizionare (pct. 23), a cererii de limitare a brevetului (pct. 28);
- divizarea cererii sau a înregistrării (pct. 32, 43);
- testarea unui soi de plantă (pct. 59, 60, 65), admiterea, menținerea soiului în catalogul soiurilor de plante (pct. 67, 68);
- introducerea modificărilor (pct. 72), rectificarea unei erori (pct. 73), examinarea și înregistrarea contractului de cesiune, gaj, licență sau franchising pentru

un obiect de proprietate intelectuală (pct. 78), înscrierea modificărilor în contract (pct. 79), radierea informației privind înregistrarea contractului (pct. 80);

- prelungirea termenului de procedură (pct. 75), repunerea în termenul omis (pct. 76); restabilirea/repunerea în drepturi (77).

Important de menționat este faptul că prin proiectul în cauză o parte din tarife sunt micșorate, în acest sens precizăm pct. 12 lit. c), 21 lit. b), 29, 30, 32, 34 lit. b), 36 lit. b), 43, 48, 57, 58, 62, 70, 75, 76, 79, 80, 92 lit. a), b), d), g) din Nomenclator. Totodată, urmare modificărilor procedurilor stabilite prin legile care reglementează înregistrarea și acordarea protecției obiectelor de proprietate intelectuală pe teritoriul Republicii Moldova, pct. 17, 43, 44 din Nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor de proprietate intelectuală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13.08.1997 nu se vor regăsi în noua redacție a proiectului propus.

Alte aspecte esențiale ale proiectului se conțin în *Note*, care însoțesc Nomenclatorul serviciilor și quantumul tarifelor la serviciile prestate de către AGEPI, și stabilesc expres anumite precizări juridice referitoare la condițiile și modalitățile de achitare a tarifelor specificate conform nomenclatorului menționat, dar și cele de aplicare a reducerilor și scutiilor prevăzute de proiect.

De asemenea, conform proiectului în cauză urmează să fie aprobată Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciile cu semnificație juridică în domeniul proprietății intelectuale, care are drept scop stabilirea unor principii unice de calculare și includere a costurilor efective în tarifele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale. Astfel, în temeiul Anexei nr. 2 la proiectul Hotărârii Guvernului menționate urmează să fie stabilit modul de determinare a tarifelor, cheltuielile activității operaționale și componența consumului de timp utilizat pentru acordarea serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la Nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale nu implică cheltuieli financiare din partea statului, toate tarifele specificate în proiect au acoperire legală și reies nemijlocit din prevederile legilor cadru din domeniul proprietății intelectuale. Quantumul acestora a rămas același, în unele cazuri fiind propusă chiar micșorarea tarifelor.

Totodată, proiectul vizat stabilește un șir de reduceri semnificative pentru majoritatea categoriilor de solicitanți naționali, precum și scutiri de la achitarea unor tarife. Astfel, întreprinderilor mici și mijlocii, organizațiilor din sfera științei și inovării, persoanelor fizice li se acordă reduceri de 50%, 65%, 85% și 95% din quantumul indicat al tarifelor, iar în conformitate cu pct. 5 din Notele la Anexa nr. 1 a proiectului, anumite categorii de persoane sunt scutite integral de plata unor tarife. Aceste măsuri constituie o intervenție benefică din partea statului, care reiese din prioritățile de acordare a susținerii și ajutorului de stat, stabilite la nivel de politici de stat, corelate principiilor de reglementare a activității de întreprinzător.

Mai mult ca atât, protecția obiectelor de proprietate intelectuală constituie un deziderat individual al persoanei și nu un fapt obligatoriu.

Referitor la quantumul tarifelor pentru respectivele servicii menționăm că, luând în considerare politica actuală a Republicii Moldova de integrare europeană, intensificarea relațiilor economice cu Uniunea Europeană, precum și faptul că ponderea solicitanților străini din Uniunea Europeană care înregistrează obiectele de proprietate intelectuală în Republica Moldova constituie aproximativ 67%, precizăm că acestea a fost stabilite în euro. Or, potrivit art. 5 alin. (2) din Legea nr. 114/2014, AGEPI activează inclusiv în calitate de

oficiu receptor al cererilor de acordare a protecției pentru obiectele de proprietate intelectuală în străinătate, conform tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Solicitanții naționali achită tarifele în lei moldovenești, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei în raport cu euro la data plății. În prezent, cuantumul tarifelor pentru serviciile solicitate cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, conform Nomenclatorului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13.08.1997, de asemenea este stabilit în euro.

Totodată, ținem să menționăm că, în prezent, în legislația națională pot fi regăsite prevederi referitoare la achitarea unor taxe în valută străină, inclusiv în Codul Fiscal:

- Art. 346 alin. (1) al Codului Fiscal nr. 1163/1997 reglementează expres faptul că cotele taxei (pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta) se stabilesc în euro, conform Anexei nr. 2 la Titlul IX "Taxele rutiere". De asemenea, Codul Fiscal al Republicii Moldova conține mai multe referințe la valuta euro ca valoare estimativă de calcul (art. 101 alin. (7), art. 103 alin. (9³), (9⁷), art. 124 alin. (1), (11¹), (11²). Astfel de referințe se conțin și în Anexa nr. 2 la Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Sistemul național de protecție a proprietății intelectuale, constituit conform principiilor prevăzute în tratatele internaționale la care Republica Moldova face parte, stabilește achitarea taxelor pentru procedurile de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală. Legile cadru în domeniul protecției proprietății intelectuale conțin prevederi exprese în acest sens (spre exemplu: Legea nr. 38-XVI din 29.02.2008 privind protecția mărcilor stabilește în art. 84 alin. (1) că depunerea și examinarea cererii de înregistrare a mărcii, depunerea opoziției și a contestației, înregistrarea mărcii și eliberarea certificatului de înregistrare, reînnoirea înregistrării unei mărci, precum și efectuarea altor acțiuni cu semnificație juridică ce țin de procedurile de examinare a cererii și de protecția juridică a mărcii sunt supuse taxelor.)

În conformitate cu art. 6 alin. (3¹) din Legea nr. 114/2014, Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate de AGEPI, nomenclatorul serviciilor și cuantumul tarifelor la serviciile prestate de către aceasta se aprobă de Guvern.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a AGEPI www.agepi.gov.md la compartimentul „Transparența/Consultări publice/proiecte de acte normative generale”, precum și pe www.particip.gov.md, și urmează a fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu procedura stabilită prin Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează a fi transmis la expertizare anticorupție după coordonarea acestuia cu toate părțile interesate.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice după coordonarea acestuia cu Centrul Național Anticorupție.

Lilia BOLOCAN,
Director General al
Agenției de Stat pentru
Proprietatea Intelectuală

